

Motion till riksdagen 2017/18:3950

av **Håkan Svenneling m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2017/18:60 Avtal om ekonomi och handel (CETA) samt strategiskt partnerskapsavtal mellan EU och dess medlemsstater och Kanada

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda de statsfinansiella konsekvenserna av CETA och återkomma till riksdagen samt tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om att godkänna det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen och dess medlemsstater, å andra sidan.

2 Ja till handel, nej till demokratiska inskränkningar

I regeringens proposition föreslås att riksdagen godkänner det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) samt det strategiska partnerskapsavtalet mellan EU och dess medlemsstater och Kanada.

Avtalet är ämnat att underlätta handel mellan Kanada och EU men har bl.a. kritiserats hårt för bristen på demokratisk insyn i förhandlingsprocessen och för att det riskerar att underminera arbetstagares rättigheter, slå mot välfärden och inte minst utgöra ett hot mot klimatet och miljön. Helt i onödan innebär det tyvärr också en maktförskjutning till storföretagen, då avtalet ger unika möjligheter för dem att stämma Sverige och andra EU-länder.

Förhandlingarna om ett omfattande handels- och investeringsavtal mellan EU och Kanada påbörjades 2009. Fem år senare presenterades Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA). Förutom att avtalet måste godkännas i EU:s ministerråd och i EU-parlamentet måste det också godkännas på nationell nivå för att alla delar ska gälla.

Sverige är ett litet exportberoende land. Vår handel med omvärlden är avgörande för vårt välbefinnande och vår utveckling. Vänsterpartiet har genom åren aktivt stött att Sverige avvecklat tullar, kvoter och andra formella handelshinder. I dag har redan EU och Sverige avvecklat många av sina tullar och kvoter mot stora ekonomier och viktiga handelspartner. Kritiken mot CETA mellan EU och Kanada handlar i första hand om att avtalet innebär demokratiska inskränkningar, försämrade sociala rättigheter, svårigheter att reglera välfärden, hinder för åtgärder för miljö och klimat m.m.

Vänsterpartiet är varken motståndare till handel eller förespråkare för handelshinder. Vi vill ha en rättvis handelspolitik som inte innebär försämringar för medborgarna i de länder som omfattas. En handelspolitik som sätter människor, djur och miljö främst och som fokuserar på ökade samhällsvinster – inte bara på vinster för storföretag. Därför säger vi nej till regeringens förslag att godkänna CETA.

3 Oklar vinning

Redan i dag pågår en omfattande handel mellan EU och Kanada. Kanada är EU:s tolfte viktigaste handelspartner, och EU är Kanadas viktigaste handelspartner efter USA. Varje år handlar man varor till ett värde av ca 60 miljarder euro och tjänster för omkring 30 miljarder euro. Även investeringsflödena är omfattande; EU är den näst största utländska investeraren i Kanada medan Kanada är den fjärde största utländska investeraren i EU.

För Sveriges del är Kanada en liten handelspartner. Exporten till Kanada står för 0,8 procent av Sveriges totala export, och importen står för 0,3 procent av den totala importen. Kanada är på 37:e plats i rangordningen över de länder som Sverige importerar mest ifrån, och på 23:e plats i rangordningen över de länder som Sverige exporterar mest till.

Anhängarna till CETA har stora ekonomiska förväntningar på avtalet. Samtidigt finns viktiga frågor som fortfarande är obesvarade. Med CETA kommer 99 procent av varuhandeln mellan EU och Kanada att bli tullfri inom sju år. EU-länderna kommer att få tillgång till den kanadensiska upphandlingsmarknaden, och enligt EU-kommissionen skapar avtalet förutsättningar för att öka den bilaterala handeln och investeringsflödena. Studier inför avtalets genomförande visar dock på förhållandevis små ekonomiska vinster. Det finns även granskningar som menar att de makroekonomiska effekterna blir negativa, delvis på grund av att arbetstillfällena går förlorade och redan befintliga ekonomiska klyftor förstärks. Det råder också delade meningar kring hur stora effekterna blivit av andra, liknande handelsavtal. Effekterna är extremt komplexa och komplicerade att förutspå, någonting som visat sig gång efter annan. Det är förvisso inte osannolikt att CETA medför en viss ekonomisk vinning för parterna. Frågan är dock hur stor den blir, vilka som får ta del av den och inte minst om den står i proportion till de risker som avtalet medför.

4 Regleringssamarbete

CETA innehåller liksom det kritiserade TTIP-avtalet ett kapitel om s.k. regleringssamarbete. Detta är dock inte lika omfattande och skiljer sig också på flera

punkter. Trots det råder det stor oklarhet kring utformningen av det regulativa samarbetet, någonting som mött kritik, inte minst från flera stora fackliga organisationer i Europa.

Syftet med regleringssamarbetet är bl.a. att undvika befintliga och framtida onödiga hinder för handel och investeringar, att främja förutsägbarhet i utvecklingen och införandet av nya regleringar samt att undvika onödiga regleringsskillnader. Med anledning av detta ska ett forum för regelsamarbete upprättas inom CETA som exempelvis ska utvärdera lagstiftningsinitiativ. I praktiken betyder detta att en icke politiskt vald församling ska granska förslagen bl.a. ur ett handelsperspektiv.

Även om avtalet innehåller skyddsklausuler som ska garantera att parternas förmåga att genomföra sina regleringar och lagstiftande aktiviteter inte begränsas av regleringssamarbetet så finns det en överhängande risk att det kommer att fungera som en blockerande instans för progressiv lagstiftning inom t.ex. miljöområdet. I sammanhanget blir det också relevant att fråga sig vem som tillåts definiera vad som utgör ett handelshinder. Ett nationellt stopp för fossila bränslen till förmån för förnybar energi kan betraktas antingen som en akut nödvändighet för planetens överlevnad eller som ett handelshinder, beroende på vem som tillåts bestämma.

5 Tvistlösningsdomstolen ICS

En av de mest kontroversiella delarna i CETA är mekanismerna för tvistlösning. Syftet är att garantera avtalets investerarskydd, och investerare som upplever att en stat brutit mot avtalet ska kunna vända sig till en särskild domstol. Detta innebär kortfattat att investerare ges rätt att stämma stater, dvs. Sverige såväl som andra EU-länder och Kanada, om lagstiftning och regleringar skulle komma att påverka investeringsvärdena negativt. I klartext kan företag kräva kompensation av stater för utebliven vinst.

Inom ramen för CETA ska en domstol tillsättas bestående av 15 domare eller jurister fördelade på EU:s medlemsstater, Kanada och tredjeland. Stämningförfarandet och rättsprocessen sker alltså i denna domstol, utanför det nationella rättssystemet.

ICS är en vidareutveckling av ett liknande system som återfinns i många andra handelsavtal – Investor-State Dispute Settlement (ISDS). Skiljedomstolen ISDS har dock rönt mycket kritik och mekanismerna i CETA är därför något modifierade. Dock bygger de på samma principer.

Systemet med investerarskydd och den här typen av skiljedomstolar återkommer redan i befintliga internationella handels- och investeringsavtal och är således inget unikt för CETA. Systemet inrättades efter andra världskriget i syfte att skydda investerare i handelsavtal med nationer som saknade stabila och fungerande rättssystem. Genom ISDS skyddades företagen mot direkt expropriering. I dag har dock ISDS alltmer kommit att utgöra ett skydd mot s.k. indirekt expropriering. Det handlar således inte längre om att skydda tillgångar som företagen äger utan om att skydda företagens beräknade vinster. Därmed kan företag stämma stater om de anser att nationella lagstiftningar hindrar dem och deras möjlighet att göra vinst. ISDS har därigenom blivit ett effektivt sätt att förhindra progressiv lagstiftning och utgör i förlängningen ett direkt hot mot demokratin i de länder som berörs.

Eftersom både EU:s medlemsländer och Kanada har stabila och fungerande rättssystem finns det ingen synbar anledning att ta upp tvister i den här typen av nya

domstolar. Handelsavtal mellan stater med fungerande juridiska system bör inte innehålla ICS-klausuler eller liknande mekanismer. Dels saknas behovet, dels kringgås det vanliga rättssystemet. Dessutom riskerar demokratiskt fattade beslut att undermineras eller rent av utebli på grund av företagets vinstintressen.

Det finns heller inga tydliga bevis för att mängden investeringsflöden skulle gynnas tack vare ICS eller liknande mekanismer. Fördelarna är med andra ord mycket oklara, medan riskerna är desto större. Att politiska beslut flyttas från nationella parlament till en samling jurister är allvarligt inte minst ur demokratiska aspekter. Insynen och möjligheterna att påverka, även för folkvalda politiker, sätts helt ur spel.

En mycket oroande effekt är dessutom att stater själva tycks anpassa sin lagstiftning för att slippa bli stämnda. Ett av de mer kända exemplen är då tobaksbolaget Philip Morris 2011 inledde ett stämningförfarande mot Australien utifrån ett investeringsavtal mellan Hongkong och Australien. Anledningen var att landet infört neutrala cigarettpaket utan reklam eller bilder i syfte att minska rökningen. Philip Morris hävdade att lagstiftningen innebar s.k. indirekt expropriation. Trots att Australien efter en utdragen rättsprocess vann fick stämningen ändå konsekvensen att Nya Zeeland bestämde sig för att avvakta med en liknande lagstiftning.

Även svenska Vattenfalls två stämningar av Tyskland har främst handlat om att stoppa och försämra ny lagstiftning snarare än att få monetär ersättning.

Kritiken mot det på många sätt liknande TTIP-avtalet har varit omfattande, från såväl fackliga organisationer som miljöorganisationer och folkrörelser. Det har bl.a. funnits farhågor kring hur avtalet riskerar att leda till att stora multinationella amerikanska företag använder sina ekonomiska resurser för att pressa EU-länder till att motverka fackliga rättigheter och miljökrav och försämra välfärden. Genom CETA öppnas bakdörren så att även amerikanska dotterbolag med verksamhet i Kanada får möjlighet att stämna europeiska stater. Vart tionde företag i Kanada är i dag amerikansktägt.

5.1 Hur påverkas Sverige av ICS?

Företag har länge utnyttjat möjligheten att stämna stater med hjälp av ISDS-klausuler. Enligt en rapport från FN-organet United Nations Conference on Trade and Development (Unctad) har det skett en kraftig ökning av antalet ISDS-fall sedan början av 2000-talet. Nordamerikanska storföretag är överrepresenterade när det gäller att dra stater inför rätta för att säkra beräknade vinster och investeringsvärden (Unctad 2015: Recent Trends in IIAS and ISDS).

ICS kan i praktiken betyda att Sverige hindras från att genomföra viktiga åtgärder eller nödvändig lagstiftning för att t.ex. reglera miljöfarlig verksamhet eller föra en nationell skattepolitik.

Ett aktuellt område är gruvsektorn. Sverige är ett attraktivt land för mineralprospektörer, och många kanadensiska bolag bedriver redan verksamhet i Sverige. Gruvindustrin är en strategiskt viktig näring, inte minst i regioner som tidigare drabbats av hög arbetslöshet och utflyttning. Samtidigt har gruvbrytning stor påverkan på miljön och omgivningen. Mot nya exploateringar står många gånger andra intressen. I Sverige är ersättningen till staten och fastighetsägare vid eventuell gruvdrift mycket liten i internationell jämförelse. Den uppgår till endast 2 promille av det beräknade värdet av de mineraler som omfattas av koncessionen (dvs. av staten tilldelad rätt att bedriva verksamhet) och som har brutits. Sveriges gruvnäring har enligt statistik från Världsbanken lägst beskattning av samtliga gruvländer i världen. Den effektiva

skattesatsen uppgår enligt statistiken till ca 28 procent. I ytterst få länder understiger skattesatsen 40 procent.

Gruvnäringen har varit ett område där många stämningar har skett. Kanadensiska företag är i dag inblandade i utvinningsverksamhet i Spanien, Irland, Finland, Rumänien, Bulgarien och Grekland där de blivit anklagade för att inte ta miljöhänsyn. Många gånger har gruvprojekt genomförts i känsliga naturområden och förstört förutsättningarna för lokala turistföretag. Man har inte heller tagit hänsyn till lokalbefolkningen, och gruvornas utsläpp har påverkat det lokala jordbruket.

Det kanadensiska företaget Glamis Gold stämde Kalifornien (USA) när staten där införde restriktioner om att återställa området för deras gruva med hänsyn tagen till ursprungsbefolkningen. Som tur var förlorade företaget just det fallet. Ett annat exempel är det kanadensiska gruvbolaget Gabriel Resources som stämt Rumänien på mångmiljardbelopp efter att parlamentet av miljöskäl sagt nej till ett kontroversiellt gruvprojekt.

CETA skulle för Sverige innebära en möjlighet för den kanadensiska gruvindustrin att stämma staten varje gång svenska myndigheter inför miljörestriktioner eller vill ta hänsyn till lokalbefolkningen och dess näringar.

Vänsterpartiet ser stora behov av en förändrad minerallagstiftning där större hänsyn tas både till de kommuner som berörs och till miljön och klimatet. Både de människor och den natur som påverkas av gruvindustrin måste ges större vikt i processen, och miljöfrågorna måste behandlas grundligare och i ett tidigare skede än i dag. All verksamhet inom gruv- och mineralindustrin ska, som för annan industri, ske med största möjliga miljöhänsyn. En ökad andel av vinsterna från gruvnäringen ska också återföras till de regioner där de skapats. Det råder dock stor tveksamhet kring huruvida en sådan förändrad lagstiftning ligger i linje med åtagandena i CETA. Med avtalet på plats blir det heller inte upp till de nationella parlamenten och domstolarna att tolka detta, utan det överlämnas helt till ICS-domstolen.

Ett annat exempel är frågan om begränsningen av vinster i välfärden. Vänsterpartiet har länge drivit att privata företag inte ska kunna fylla skattkistan genom att utarma vår gemensamma välfärd. Stödet för en välfärd utan vinster är stort i Sverige, och så många som 74 procent skulle vilja se ett stopp. Trots oklarheterna om hur CETA kan komma att påverka svensk välfärd väljer regeringen att inte ta kritiken på allvar.

Även åtgärder på kommunal nivå kan komma att bli föremål för avtalets investerarskydd. Beslut i syfte att t.ex. säkra en god kvalitet i välfärden kan enligt CETA utgöra grund för stämning om de anses påverka företagets handel och investeringar negativt.

5.2 Statsfinansiella effekter

I propositionen skriver regeringen att CETA-avtalet inte medför några negativa statsfinansiella konsekvenser. Detta är ett märkligt antagande med tanke på att Sverige kan tänkas bli stämt på mångmiljardbelopp. Den danska regeringen har t.ex. erkänt att CETA-avtalet kan ha statsfinansiella konsekvenser om man som land blir stämt.

Regeringen bör utreda de statsfinansiella konsekvenserna av CETA och återkomma till riksdagen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

6 Negativ förteckning av tjänster

Det finns olika sätt att lägga upp ett handelsavtal. Vad gäller de avtal EU tidigare ingått används normalt en s.k. positiv förteckning över vilka tjänster som omfattas. Det innebär att man listar en förteckning av de tjänster som ska vara föremål för liberaliseringsåtaganden i enlighet med avtalet. I fallet med CETA ingår EU för första gången ett avtal med motsatt modell där man använder sig av en negativ förteckning. Då omfattas i stället alla tjänster som inte tydligt är undantagna. Liberaliseringen blir därmed regeln.

I Sverige har avregleringen av många viktiga marknader lett till försämrad tillgänglighet och service. Ett exempel är apoteksmarknaden som minskat tillgängligheten för läkemedel för flera utsatta grupper. Ett annat är avregleringen av elmarknaden, vilken har lett till betydligt högre avgifter för kunderna. Än så länge är det svårt att utvärdera vad som kan komma att bli den faktiska skillnaden i praktiken i och med skiftet. CETA utgör dock ett trendbrott, och att utan vidare analys godkänna en sådan ordning kan visa sig olyckligt. Det kan t.ex. inte uteslutas att förändringen mellan negativ och positiv förteckning kan påverka det politiska manöverutrymmet i fråga om svenska avregleringar.

CETA innebär också att en avreglering på tjänsteområdet inte kommer att kunna gå att ta tillbaka. Det gäller oavsett om den politiska majoriteten så önskar. Om Sverige t.ex. väljer att privatisera nya marknader som exempelvis Systembolaget aktiveras den s.k. ratchetklausulen automatiskt som hindrar ett återinfört monopol. Detta oavsett om en sådan privatisering skulle visa sig vara mycket dålig ur folkhälsosynpunkt eller vara en dålig affär. Frågan blir alltså inte föremål för någon ny förhandling, utan är redan på förhand bestämd genom avtalet.

7 Fackliga rättigheter

En ökad handel står inte i motsättning till ökade fackliga rättigheter. Många gånger kan man i stället se en positiv påverkan på t.ex. arbetsrätt. Ökad produktivitet och ökade inkomster bidrar till att stärka Sveriges ekonomi. Handelsavtal som CETA innebär dock stora risker och kan leda till det rakt motsatta.

CETA innehåller flera positiva skrivningar för att garantera fackliga rättigheter. Det poängteras bl.a. att parterna inte får avvika från sina arbetsrättsliga åtaganden eller försämra fackliga rättigheter i syfte att uppmuntra handel och investeringar. Det stora problemet är att det saknas en effektiv efterlevnadsmekanism för att så inte ska ske. Kapitlet om arbetsrätt i CETA är också undantaget från den tvistlösningsmekanism (ej att förväxla med ICS) som ger möjlighet till sanktioner om den ena parten bryter mot sina åtaganden. Tanken är i stället att eventuella problem ska lösas genom olika former av konsultationer. Utan fungerande sanktioner blir löften om att arbetsrätt och fackliga rättigheter inte ska påverkas negativt inte mycket värda. Riskerna är snarare att företag tar tillfället i akt och använder social dumpning som en strategi för att öka vinsterna.

En stor del av kritiken mot CETA har kommit från just fackföreningar runt om i Europa och Kanada. Den tyska paraplyorganisationen Deutscher Gewerkschaftsbund (DGB), Canadian Labour Congress (CLC), European Trade Union Confederation (ETUC), The European Federation of Public Service Unions (EPSU) och svenska

Kommunal är bara några fackorganisationer som kritiserat bristen på effektiva efterlevnadsmekanismer i avtalet.

8 Miljö- och klimatlagstiftning

Med ett avtal som har ett så tydligt ensidigt handels- och konkurrensperspektiv som CETA kommer det att bli mycket svårt för länder att utveckla sin miljö- och klimatlagstiftning. Och det är just föregångare och innovativa regleringar som behövs om vi ska klara de klimatmål som beslutades i Parisavtalet. I stället riskerar CETA att bli en stor bromskloss för ländernas miljö- och klimatarbete.

Det finns flera exempel på när storföretag använt sig av s.k. investerarskydd i handelsavtal för att stämna stater för deras miljöpolitik. I november 2015 beslutade t.ex. Obamaadministrationen i USA att stoppa en kanadensisk oljeledning genom USA eftersom den skulle leda till ökade utsläpp av växthusgaser. Företaget som hade planerat bygget, TransCanada, svarade med att stämna Obamaadministrationen på miljardbelopp med Naftaavtalets investerarskydd som grund. Andra exempel där investerarskydd använts för att stämna stater för miljölagstiftning är den kanadensiska delstaten Quebecs stopp mot miljöskadlig frackning och Ecuadors beslut att stoppa oljeutvinning i mycket känsliga naturområden.

ICS-mekanismen i CETA fungerar på liknande sätt. Att storbolag ges möjligheter att överpröva demokratiskt fattade beslut om att skydda natur eller minska utsläpp av växthusgaser är inte godtagbart. Dessutom tillkommer den indirekta påverkan på miljöreglering och progressiv lagstiftning. Ett exempel är hur Kanada redan nu tryckt på EU för att mjuka upp klassificeringen av bränsle från kanadensisk tjärsand. Det är en direkt konsekvens av önskan om ökad handel mellan parterna och kommer med stor sannolikhet att leda till större konsumtion av smutsigt bränsle i EU.

Förespråkarna för CETA menar att EU genom avtalet kan importera bränsle från Kanada och därmed göra sig oberoende av rysk energi. Risken är att ett problem byts ut mot ett annat – ett ökat beroende av fossil energi i stället för en satsning på förnybara energikällor. Flera aktörer, både europeiska och kanadensiska, har kritiserat CETA för att gruv-, energi- och transportsektorerna saknar skrivningar om hållbarhet.

Offentlig upphandling är också en del i CETA, och avtalet gör det svårare för kommuner, landsting och stat att premiera miljövänlig lokal produktion eller minska transportutsläpp – detta när miljö- och klimatinitiativ behövs mer än någonsin. Dessutom riskerar regleringssamarbetet att försvåra och fördröja progressiv lagstiftning, inte minst på miljöområdet.

Den franska regeringen har begärt ett s.k. klimatveto i CETA. Man vill se ett förtydligande i avtalet som slår fast att inget företag ska kunna stämna stater för framtida åtgärder som syftar till att hejda den globala uppvärmningen. Något liknande krav från Sverige har dock inte hörts.

8.1 Djurskydd och jordbruk

CETA innebär även en del större konsekvenser på jordbruksområdet. Det handlar exempelvis om samarbete om sanitära och fytosanitära åtgärder (SPS-åtgärder) och kraftigt höjda tullkvoter på kanadensiskt kött. I och med avtalet åtar sig EU att avveckla

tullen på 93,5 procent av alla jordbruksprodukter. På vissa varor behålls dock tullen, men kvoten ökar betydligt. Både Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen har uttryckt oro för hur avtalet kan komma att påverka Sverige negativt.

Synen på djurskydd och antibiotikaanvändning är två faktorer som skiljer Kanada från EU. I likhet med vad som är fallet i USA baseras lagstiftningen för djurskydd i Kanada i hög grad på frivilliga initiativ på provinsnivå, och man saknar omfattande lagstiftning på federal nivå. Användningen av tillväxthormoner är utbredd liksom förebyggande antibiotikaanvändning till friska djur. Även synen på genmodifierade grödor skiljer sig åt.

Även om CETA i dagsläget inte tillåter export av kött som är förbjudet i EU finns det stor risk att hållningen på sikt kan komma att påverkas. Dessutom finns en överhängande fara i att de olika produktionsförutsättningarna skulle kunna komma att snedvrیدا konkurrensen och därmed påverka svenska bönder negativt. Länder med bra djurskydd och starka regelverk mot t.ex. hormonbehandlat kött skulle kunna pressas till att ställa om till en mer liberal lagstiftning. Inom ramen för CETA ska också dialogen om framtida samarbete bl.a. inkludera diskussioner om bioteknik, vilket t.ex. innefattar genmodifierade organismer.

9 En jämlik, rättvis och hållbar handelspolitik

Sammanfattningsvis finns en mängd anledningar att oroas över CETA och vad detta avtal kan komma att få för konsekvenser. Det finns tydliga indikationer på att progressiv lagstiftning inom viktiga områden kan komma att hindras eller att länder självmant låter bli att lagstifta för att undvika stämningar. För Sveriges del kan det t.ex. handla om vår rätt att självständigt besluta om viktiga klimatåtgärder, om vår gruvindustri och om privatiseringar och utförsäljningar.

Internationell handel är både nödvändig och oundviklig. Sverige är beroende av en god export. En möjlighet till ökad handel, inte minst för små och medelstora företag, kan påverka svensk ekonomi positivt och därmed även skapa fler arbetstillfällen. Det får dock inte ske på bekostnad av viktiga sociala rättigheter eller möjligheterna att stoppa klimatförändringarna.

Handel och demokrati står inte i motsättning, ofta är det tvärtom. Samtidigt är det mycket lite som tyder på att CETA faktiskt kommer att föra med sig de fördelar för svensk ekonomi som regeringen och andra förespråkare utlovar. I stället kan CETA komma att läggas som en våt filt över demokratiskt fattade beslut i medlemsländerna.

I och med Lissabonfördraget flyttades makt från medlemsstaterna till EU-kommissionen när det gäller att förhandla handelsavtal. Handelspolitiken är fortfarande en delvis nationell angelägenhet. Det är tydligt att många i Europa är kritiska till CETA-avtalet. CETA har förhandlats utan någon vidare svensk diskussion eller debatt. Detta trots att avtalet innebär omfattande konsekvenser för handel på områden som berör många människor. CETA har förhandlats bakom stängda dörrar, och möjligheterna för folkvalda politiker att påverka har varit små.

Ytterligare ett problem med CETA är att avtalet också öppnar upp för ytterligare handelsavtal i stil med det så kritiserade TTIP-avtalet. Det kan t.ex. handla om att man använder sig av negativ förteckning av tjänster och att ICS-klausuler ger privata företag makt att driva rättsprocesser mot enskilda länder.

Vänsterpartiet vill se en handelspolitik som tar till vara sociala och fackliga rättigheter, som värnar demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter och som bygger på hållbarhet och långsiktighet. CETA är inte ett avtal som går i linje med en sådan politik.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om att godkänna det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen och dess medlemsstater, å andra sidan. Detta bör riksdagen besluta.

Håkan Svenneling (V)

Jens Holm (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Yasmine Posio Nilsson (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Birger Lahti (V)

Emma Wallrup (V)